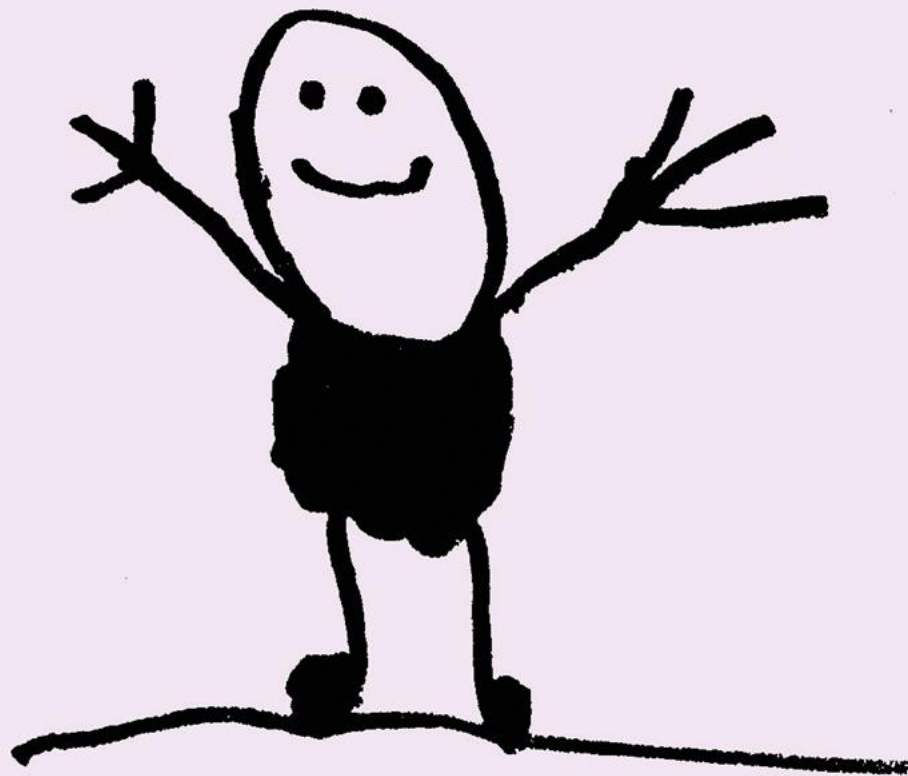

Diakonhjemmet barnehage Borgenveien
Avdeling Veslefrikk

Årsplan 2022–2023

Det viktigste er å få leke!

1. Om barnehagen

Velkommen til et nytt barnehageår i Borgenveien barnehage!

Tettere samarbeid mellom Diakonhjemmets barnehager

Borgenveien og Steinerud barnehager har siden oktober 2021 hatt felles leder. Fra august 2022 har hver av barnehagene i tillegg fått en assisterende styrer som jobber 50% på kontoret og 50% som pedagog på avdeling. Styrer og assisterende styrer deler på oppgavene som leder av barnehagen, men det er styrer som har det overordnede ansvaret for begge barnehagene.

Vi ser at vi drar nytte av å ha felles ledelse. Ved å ha kjennskap til begge barnehagene er det lettere å se muligheter for faglig samarbeid og å kunne bruke ressursene på tvers av barnehagene. Personalet samarbeider tett om de samme prosjektene og kan besøke hverandre for å lære mer om hverandres praksis. Hver avdeling har en vennsapsavdeling med samme aldersgruppe i den andre barnehagen. Disse avdelingene samarbeider litt tettere, og barnegruppene kan besøke hverandre. Det arrangeres også felles barnehagelærermøter hvor det diskuteres pedagogiske spørsmål.

Dette barnehageåret har vi også innledet et faglig samarbeid med Lille Borgen barnehage, vår nabo. Vi arrangerer kurs for personalet sammen og deltar i samme utviklingsprosjekt med søkelys på leken.

Systematisk kvalitetsarbeid

Barnehagene våre fortsetter med å bruke analyse- og observasjonsverktøyet EBBA. Det er utviklet av barnehageforskere og brukes for å vurdere kvaliteten på barnehagens vilkår for omsorg, lek, læring og danning. Resultatene av observasjonene er grunnlaget for videre arbeid med kvalitetsutvikling. Barnehagelærerne skal observere hverandres avdelinger, på tvers av barnehagene.

Utviklingsprosjekt om uteleken i samarbeid med Høgskolen i Innlandet

Borgenveien og Steinerud barnehager går i høst inn i et toårig utviklingsprosjekt i regi av Vestre Aker bydel i samarbeid med Høgskolen i Innlandet. Målet er å skape kunnskap om inkluderende praksiser i barnehagene generelt og på avdelingene spesielt. Gjennom samarbeidet med Høgskolen får barnehagen støtte til å lede utviklingsarbeidet.

Tema for utviklingsarbeidet blir uteleken og hvordan personalet kan være med på å skape en inkluderende hverdag for alle barn. Vi vet at det er mer utfordrende for personalet å være tett på det som skjer utendørs, da barna er spredt på et større område. Vi skal ta i bruk aksjonsforskning som metode og involvere hele personalgruppen i arbeidet med å videreutvikle personalet som gode premissleverandører for lek og inkluderende miljø.

Les mer om satsningen på lek under satsingsområde lenger ned i årsplanen.

Foreldreveiledningsgruppe i regi av barnehagen

I Diakonhjemmet barnehager ser vi det som viktig å bidra til å styrke familien gjennom ulike former for foreldrestøtte. Vi har valgt å bruke ICDP som grunnlag for vårt arbeid. ICDP er et enkelt, helsefremmende og forebyggende program som har som mål å styrke omsorgen og oppveksten for barn og unge. ICDP ble utviklet av professor Karsten Hundeide og professor Henning Rye ved Universitetet i Oslo. Det er bygget på forskning innen utviklingspsykologi, tilknytningsteori og klinisk erfaring, som understreker betydningen av samspillet mellom barn og de nærmeste omsorgspersonene gjennom oppvekstårene. ICDP har som sin grunntanke at den beste måten å hjelpe et barn på, er å hjelpe barnets omsorgspersoner. Den mest virkningsfulle strategien er å støtte og bevisstgjøre barnets stabile omsorgsnettverk.

Begge barnehagene skal etter nyttår starte opp en veiledningsgruppe for foresatte i barnehagen. Barnehagen har fått prosjektmidler til å gjennomføre gruppene rett etter stengetid med tilbud om barnepass for barna og en enkel middag for barn og foreldre. Steinerud gjennomførte også en gruppe forrige barnehageår med gode tilbakemeldinger fra deltakerne.

Veiledningsgruppene vil følge metodikken fra foreldreveiledningsprogrammet ICDP og ledes av sertifiserte veiledere. Dette er et anerkjent program som blir mye brukt i mange kommuner i Norge. Det er ikke et kurs der man får en manual på hva som er riktig eller galt, men det er en bevisstgjøringsprosess og hjelp til å bli sensitiv på hvordan foreldre kan justere seg til barnet sitt og gi den støtten han/hun har bruk for i sin utvikling.

Barnehagens rolle som støtte for foreldrene

Personalet vil også jobbe videre med hvordan barnehagen kan være en støtte for foreldrene. Vi skal møte foreldrene på en slik måte at vi fremmer deres oppfatning av seg selv som kompetente og mestrende omsorgsgivere. Det gjelder både i de daglige møtene ved levering og henting, i foreldresamtalene og foreldremøtene. Det er viktig at personalet reflekterer over hvordan vi kan gjøre dette i praksis.

Vi skal også bidra til å fremme en positiv oppfatning av og holdning til barna, både i samarbeid med foreldre, i personalet og mellom barn. Vi vet at det vi tenker om barnet gjør noe med hvordan vi møter det. Omsorgen vi gir er preget av hvilken oppfatning vi har av barnet.

Generasjonsmøter

Barnehagene fortsetter samarbeidet med Diakonveien Omsorg+ og Diakonhjemmet Omsorg Hjemmetjenester, der vi ønsker å legge til rette for gode møter mellom generasjonene. Noen ganger blir det små og nære møter, andre ganger større arrangementer. Vi har for eksempel planlagt felles musikk og teaterforestillinger i lokalene til Omsorg+, for barn og eldre sammen.

Barnehagen som Miljøfyrtårn

Begge barnehagene er nå sertifiserte som Miljøfyrtårn. Vi skal fortsette å sette søkelys på miljøaspektet i alle delene av arbeidet vårt, og skal en gang i året levere vårt klima- og miljøregnskap. Vi jobber videre med hvordan vi kan redusere matsvinnet, ta hensyn til miljøspørsmål ved innkjøp, ha god avfallshåndtering og hvordan vi kan ta vare på de menneskelige ressursene hos barn, foreldre og personale. Vi vil i år også sette et ekstra søkelys på hvordan vi kan redusere energibruken vår.

Barnehagene organiseres i egne AS

Fra 01.01.23 skal alle private barnehager bli egne rettssubjekt og våre barnehager skal organiseres i hvert sitt aksjeselskap. Det vil da også bli opprettet et eget styre for hver barnehage. Dette får ingen konsekvenser for den daglige driften.

Praksisbarnehager for barnehagelærerutdanningen

Begge barnehagene på Diakonhjemmet er praksisbarnehager for OsloMet og tar imot barnehagelærerstudenter i praksis i ulike perioder gjennom hele barnehageåret. Tett samarbeid med barnehagelærerutdanning hjelper oss til å holde oss faglig oppdatert og til å reflektere over egen praksis.

Lærlinger i barnehagene

Begge barnehagene på Diakonhjemmet tar imot lærlinger fra barne- og ungdomsarbeiderfaget. Lærlingene betjener en 50% stilling, men er til stede i barnehagen 100%. Halvparten av tiden er de i tillegg til den ordinære bemanningen. Dette barnehageåret har Steinerud to lærlinger og Borgenveien en.

Arbeidsinkludering i barnehagene våre

Vi samarbeider med ulike arbeidsmarkedstiltak og tar imot kandidater som skal prøve seg ut i arbeidslivet. Alle disse kommer i tillegg til den ordinære bemanningen og blir en ekstra ressurs. Vi samarbeider med Helt Med, Jobbsjansen, Oslokollega og Nav.

Med ønsker om et godt samarbeid dette barnehageåret!

Mvh

Lisbet Røsok Maloku

Styrer, Diakonhjemmet Omsorg Barnehager

2. Årets satsningsområde: Det viktigste er å få leke!

Dette barnehageåret har vi i Diakonhjemmets barnehager valgt å sette søkelys på barnehagens lekemiljø. Hvordan kan vi sørge for et trygt og stimulerende lekemiljø der alle kan delta? Hvordan kan vi gi støtte, berike og gi leken gode vilkår?

Bakgrunn for valg av satsningsområde

Leken representerer barns måte å være i verden på. FNs barnekonvensjon slår fast barnas rettighet til å få leke. Rammeplan for barnehager skriver at leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og at barnehagen skal fremme et inkluderende miljø, der alle barn kan delta i lek og erfare glede i lek. Personalet skal observere, analysere, støtte og delta i og berike leken på barnas premisser. Vi skal ta initiativ til lek og aktivt bidra til at alle kommer inn i leken.

Dette barnehageåret har vi satt i gang et utviklingsarbeid der vi skal se nøye på personalets rolle med å jobbe fram et godt lekemiljø, der leken har gode rammevilkår og barna får den støtten de trenger for å fungere sammen i en gruppe.

Hvorfor er leken så viktig?

Barn leker for lekens skyld, den er et mål i seg selv og er viktig for barnas trivsel. Det er ikke et middel for å oppnå noe annet. Barn lærer gjennom lek, men de leker ikke for å lære.

Leken kan stimulere alle sider ved barns utvikling: språklig, sosial, emosjonell, kognitiv, moralsk og motorisk. Leken er med på å utvikle kreativiteten og evnen til å løse problemer.

Innenfor eller utenfor i leken

Det er lett å tenke at det bare handler om å gi barna tid, så vil leken gå av seg selv. Og at leken er barnas arena, som de voksne skal være forsiktige med å forstyrre. Men vi vet at det ikke er slik. Det er mange barn som ikke mestrer ferdighetene de trenger for å være en attraktiv lekekamerat. Noen barn trenger hjelp til å lære å leke, og personalet skal kunne hjelpe barna med å opparbeide seg kompetansen de trenger for å komme inn i leken.

Vi vet også at leken ikke alltid er god eller utvikler seg på en positiv måte. Vi trenger voksne som er så tett på barna at de ser hva som skjer, og kan gå inn i leken for å utfordre, stimulere, bekrefte og støtte. Barns relasjoner er alltid de voksnes ansvar.

Noen ganger får barn avslag når de vil være med i leken. Dette kan oppleves vanskelig, men det er ofte ikke den beste løsningen å kreve at alle barn som spør, må få være med. En lek som allerede er i gang, er sårbar og må vernes. Det er de voksnes ansvar å hjelpe barn som er utenfor i lek, og de må vurdere hva som er riktig framgangsmåte i hvert enkelt tilfelle.

Barn trenger lekekloke voksne og en barnehage som jobber systematisk for å bedre lekens vilkår. Det skal vi jobbe med å videreutvikle oss på gjennom dette barnehageåret.

3. Barnas psykososiale miljø

I barnehagen skal alle barn oppleve at de inkluderes i fellesskapet. Her skal de få utvikle gode relasjoner og vennskap. Gjennom vennskap og lek skal barna utfordres på en positiv måte, og slik hjelpes til å utvikle empati, forståelse og respekt for egne og andres behov og grenser. Vi i barnehagen skal kontinuerlig ha søkelys på å heve barnas sosiale kompetanse, en kompetanse som omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom samspill. Det er personalets oppgave å veilede barna, og å tilrettelegge for det nødvendige samspillet. Vi jobber bevisst for at alle barn skal erfare at de er betydningsfulle og har viktige roller i fellesskapet. Dette skjer både gjennom tilrettelagte aktiviteter og i fri lek.

Rammeplanen så vel som barnehageloven legger vekt på at barnehagen har et mandat for å fremme likestilling, motvirke alle former for diskriminering og å forebygge, avdekke og stoppe all form for mobbing og krenkelser. Personalet skal alltid møte barna på en trygg og respektfull måte, slik at alle opplever seg sett, møtt og forstått. Barnas selvfølelse skal bygges opp, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og å respektere andres grenser. Det er personalets ansvar at alle barn har en trygg og god barnehagehverdag, og det er barnehagens oppgave å legge til rette for at barna utvikler et positivt selvbilde og tro på at alle har noe å bidra med inn i fellesskapet.

Mål for dette barnehageåret:

- Barna føler seg akseptert og støttet av andre barn og voksne, og får lov til å videreutvikle sin egen personlighet gjennom leken
- Vi legger til grunn gode verdier og holdninger i leken der barna blant annet lærer å ta hensyn til hverandre, invitere hverandre inn i lek og aktiviteter og å si fra på en hyggelig måte.

Tiltak for dette barnehageåret:

- Vi lytter til barna og tar barnas perspektiv samtidig som vi hjelper de til å lytte til hverandre.
- Vi er proaktive og lager tiltaksplaner dersom det skjer uheldige samspill og har en åpen og løpende dialog med foreldrene.
- Vi legger vekt på felles aktiviteter som fremmer et godt samspill i gruppa
- Vi formidler holdninger gjennom samtale og undring, litteratur og rollespill.

4. Lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal betones og anerkjennes. Barn leker for lekens egen skyld. Den er ikke et middel for å oppnå andre mål, men er verdifull i seg selv. Lek er frivillig, indre motivert, selvstyrt og ofte lystbetont, og det er barna selv som har definisjonsmakten over hva som er lek og ikke. I tråd med rammeplanen skal barnehagen inspirere og gi rom for ulike typer lek, og bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek, både alene og sammen med andre, både inne og ute. Lek er barnets språk. Det er ikke minst gjennom lek at barn erfarer verden rundt seg, det er gjennom lek de prosesserer hverdagen og lærer om livet. Gjennom lek styrkes barnas sosiale kompetanse, språk og kognitive kapasitet, deres fysiske og psykiske helse.

Personalets rolle i barnas lek vil variere like mye som barnas lek. Leken er organisk, fleksibel og i konstant utvikling. Vår rolle er å legge til rette for forskjelligartet, utfordrende, kreativ, positiv og utviklende lek. Vi skal være tilstedeværende, lyttende, inspirerende, observerende, veiledende og

deltakende, men ikke dominerende. Personalet skal være lekende, kloke voksne som løfter frem leken på barnas premisser.

Mål for dette barnehageåret:

- At alle barna lar seg engasjere i leken inne og ute.
- At alle barna skal få uttrykke seg selv motorisk, språklig og kroppslig gjennom valg av lek og lekmaterialer.
- At barna utvikler god lekekompetanse og er inkludert i en gruppe med andre barn.

Tiltak for dette barnehageåret:

- De voksne engasjerer seg mer i leken på barnas premisser både inne og ute, og støtter enkeltbarn/grupper av barn som trenger dette.
- Dele inn i lekegrupper der barna får leke i mindre grupper
- Organisere tid, rom og lekemateriell som inspirasjon til lek.
- Vi bruker temaarbeid for å gi barna felles lekereferanser og på den måten støtte opp om barnas felleslek.
- Vi gir rom for at eldre og yngre barn får leke på ulikt vis

5. Læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende og utforskende miljø som fremmer nysgjerrighet og lærelyst. Vi skal støtte og berike barnas initiativ, og gi dem utfordringer og tiltro til egne evner. Personalet skal være oppmerksomme på barnas interesser og engasjement, og legge til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter. Det er vårt ansvar å gi alle barna rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestingsopplevelser.

Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser. De skal oppleve at det er rom for prøving og feiling i sine læringsprosesser. Vi ønsker å legge vekt på refleksjon og undring rundt ulike temaer og erfaringer, og gjennom en slik tilnærming skal barna både tilegne seg ny kunnskap og opplever mestring. Personalet skal til enhver tid være støttende, veiledende og rådgivende på en sensitiv og bekræftende måte. Vi vil legge til rette for konstruktiv samhandling mellom barn, og mellom barna og personalet.

Mål for dette barnehageåret:

- Vi skaper et stimulerende miljø der barna uansett kjønn, interesser og alder får nye utfordringer
- Vi ser på barns samarbeid som en ressurs

Tiltak for dette barnehageåret:

- Bruke god tid på ulike tema- og prosjektarbeid, med utgangspunkt i barnas interesser.
- Introdusere nye situasjoner, materialer og redskaper. Barna kan f.eks få delta på ulike arbeidsoppgaver på avdelingen som å vaske bord, feie osv. Nye opplevelser som turer og kjøkkenhagen gir inspirasjon til å finne ut mer om et tema.
- Vi støtter barna slik at de kan se på seg selv som ressurser og viktige deltagere i fellesskapet

6. Kommunikasjon og språk

Personalet skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes til å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagedagen, og alle skal

få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. Personalet skal være anerkjennende og sensitive overfor barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk, og bidra til barnets språkutvikling. Det skal legges til rette for at alle barn inkluderes i samspill og dialog. Personalet skal være bevisst på sine roller som språklige forbilder, og være lyttende i sin kommunikasjon. Barna skal få varierte og positive erfaringer med å bruke det verbale språket som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenking og som uttrykk for følelser og behov.

Barnehagen skal tilby egne språkgrupper for barn som har andre språk enn norsk som førstespråk.

Mål for dette barnehageåret:

- Barna møter felles prosjekter gjennom året, som gir en felles opplevelse og utgangspunkt for lek og samspill.
- Støtte barn som ikke er så språklig aktive i leken, slik at alle kommer til orde.

Tiltak for dette barnehageåret:

- Jobbe med «Grep om begreper» og begrepskart med bilder, for å sikre oss at barna kan ord og begreper knyttet til et leketema.
- Bruker eventyr og historier med konkrete i samlingsstund
- Bruke lesegrupper der dialog står i fokus.
- Vi bruker sanger på flere språk slik at barnegruppas mangfold kommer til syne.

7. Digital praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. I barnehagen blir barna kjent med digitale verktøy som mobil, pc og nettbrett både indirekte og direkte. Digitale verktøy skal brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Bruk av de digitale verktøy skal støtte opp om barns læreprosesser, og de voksne skal da være aktive sammen med barna og utforske de mulighetene som finnes. Barnehagen skal utøve en digital dømmekraft og nettvett.

Mål for dette barnehageåret:

- Vi legger til rette for at barn utforsker, leker, lærer og selv skaper noe gjennom digitale uttrykksformer
- At barna utvikler et kritisk men sunt forhold til digitale verktøy

Tiltak for dette barnehageåret:

- Vi bruker sang-appen *Trall* for at barna skal få økt oppmerksomhet om gamle sangklassikere på en ny måte.
- Bruker kamera i ulike temaarbeid som dokumenterer lek og aktiviteter
- Digitale verktøy brukes med omhu og skal ikke dominere som arbeidsmåte. Barna skal få en begynnende etisk forståelse til digitale medier. F.eks vi tar ikke bilde av barna hvis de ikke ønsker det.

8. Omsorg

Vi ser på omsorg som en forutsetning for at barn skal bli trygge, trives og utvikle seg. Barn blir friere til å kunne utforske og undre seg over ting når de føler seg trygge.

Omsorgen inkluderer både fysiske behov som søvn og mat, men også psykiske og emosjonelle behov. Ved at vi gir rom for alle type følelser og at barna opplever å bli sett, forstått, respektert og får den hjelp og støtte de har behov for. Hvilken type omsorg barna trenger er individuelt; alt fra fysisk

kontakt, en rolig og varm stemme og en forståelsesfull, ikke-dømmende voksen i en vanskelig situasjon.

Personalet skal arbeide for et miljø der barna ikke bare er mottakere av omsorg, men også lærer å være omsorgsfulle mot hverandre. Barna skal utvikle tillit til seg selv og andre.

Mål for dette barnehageåret:

- Barna lar seg trøste av de voksne
- Barna opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen

Tiltak for dette barnehageåret:

- Vi møter hvert barn med omsorg og interesse, og gir aksept for og tar alle følelser på alvor.
- Vi støtter barna i vanskelige situasjoner med hjelpere barna med å se framover. Være «støttende stillas».
- Barna får utfordringer med å hjelpe hverandre ved måltider, garderobe, turer. Vi legger vekt på at de skal lære både å spørre etter hjelp og spørre om de skal hjelpe hverandre.

9. Medvirkning

I rammeplanen blir barns medvirkning beskrevet som barns aktive deltagelse, innflytelse og vurdering av barnehagens virksomhet. Alle barn skal oppmuntres og få mulighet til å medvirke, uavhengig av alder og uttrykksform. Dette skal gjennomføres ved at personalet observerer og følger opp barnas ulike uttrykk og behov, både verbale og non-verbale uttrykksmåter. Vi implementere barns medvirkning inn i måten vi arbeider på, f.eks gjennom å ta utgangspunkt i barnas interesser når vi velger temaer vi jobber med, og hvordan og hva vi tilbyr av lekemateriell. Barnas ønsker og behov skal også tas hensyn til i utformingen av rutiner og regler på avdelingen og i barnehagen. Vi skal være bevisst på å arbeide med at alle barn på avdelingen får mulighet til å medvirke, ikke bare de som har en sterk stemme.

Mål for dette barnehageåret:

- Alle barna er trygge til å ytre sine behov og meninger og gi rom til de ulike meningene i lek
- Barna får medvirke til ulike tema og lekeaktiviteter og hvordan vi legger opp dagen.

Tiltak for dette barnehageåret:

- Vi er oppmerksomme på å lytte til alle barn, uansett forutsetninger og ikke bare de som har en sterk stemme i gruppa. La barna komme frem i både lek og voksenstyrte aktiviteter.
- Barna får hjelpe til med ulike rutiner ved matbordet og ellers.

10. Livsmestring og helse

Et overordnet mål for barnehagen er at den skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og skal bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Dette innebærer å fremme gode matvaner med et sunt kosthold. Fysisk og motorisk aktivitet styrkes ved å la barna få tilgang til varierte bevegelsesmiljøer, sanseopplevelser og kroppslig lek ute og inne, i og utenfor barnehageområdet. Barna skal ha mulighet til å roe ned i løpet av dagen, enten med hvile eller rolige aktiviteter. Barnehagen skal være et trygt sted der barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Barnas psykiske

helse skal også ivaretas ved at barna får oppleve følelse av egenverd og at de opplever mestring. Vi skal arbeide med fellesskapet i barnegruppen for å forebygge krenkelser og mobbing.

Mål for dette barnehageåret:

- Vi legger til rette og oppfordrer barna til fysiske aktiviteter, spesielt i utemiljøet.
- Personalet åpner opp for at alle barna bruker kroppen på en allsidig måte i leken, og får et sunt forhold til egen og andres kropp.

Tiltak for dette barnehageåret:

- Vi bruker «Sprell levende» og «Trall», der vi synger og danser sammen.
- I uteleken oppfordres barna til ulike fysiske aktiviteter som klatring, kaste ball, balansere, sykle og delta i både voksenstyrte og barnestyrte aktiviteter.
- Temaprojekt med Karius og Baktus som innfallsvinkel til tenner og kropp.
- Vi har en positiv holdning til barns lek og møter barns nysgjerrighet uten fordommer, f.eks når de leker «doktorleker» med fokus på kropp.
- Lære barna å sette grenser for det de liker/ikke liker og det som evt kan være farlig. Møte barns spørsmål.

11. Danning

Barnehagen skal legge til rette for en god danningprosess der barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse. Gjennom lek og samspill, dialog og utforskning skal barna støttes i å uttrykke egne synspunkter, og slik bidra til selvstendighet og deltakelse i et demokratisk fellesskap. Barnehagen skal legge til rette for meningsfulle opplevelser og erfaringer som støtter opp om barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse. Vi skal også fremme samhold og solidaritet, og gi barna opplevelsen av tilhørighet til samfunnet, til kultur og natur. Barnehagen skal verdsette individuelle uttrykk og handlinger, samtidig som barna skal hjelpes til forståelse for felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet.

Mål for dette barnehageåret:

- Personalet er forbilder og hjelper barna til gode positive handlinger, spesielt i leksamspill.
- Barna utvikler empati og forståelse for at deres handlinger og ord kan både såre og hjelpe andre barn og voksne.

Tiltak for dette barnehageåret:

- Vi legger vekt på at aktivitetene og leken skal være for alle med utgangspunkt i barnas interesser.
- Vi hjelper barna til å ta kontakt med hverandre på en positiv måte, og å gjøre godt igjen etter en vanskelig situasjon.
- Vi poengterer viktigheten av å bli ferdig med en situasjon og at det er greit å noen ganger gjøre «feil».

12. Bærekraftig utvikling

Rammeplanen sier at «Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen». Bærekraftig utvikling handler om at vi skal få dekket våre grunnleggende behov uten å ødelegge for den framtidige generasjonen. I barnehagen handler det om å gi barna gode naturopplevelser, der de også

gjør erfaring med omsorg for det som lever og kunne høste av naturen. Vi gir barna mulighet til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Barnehagen har en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for mer bærekraftig samfunn.

Vi er Miljøfyrtårnsertifisert. Dette forplikter oss, men gir oss også et verktøy til et mer systematisk arbeid med miljøtiltak innenfor områder som avfall, transport, innkjøp, energi og arbeidsmiljø.

For barnehagen betyr det at vi har et målrettet arbeid med å begrense avfall og kildesortere. Barna skal få erfaring med hvorfor og hvordan vi kan bruke mindre og kaste mindre. Dette innebærer også å redusere matsvinn. Samtidig skal vi ikke begrense barnas uttrykk unødige eller legge skylden over på barna.

Gjenbruk handler for eksempel om å kunne låne av hverandre eller bruke verdiløst materiale i forming.

Mål for dette barnehageåret:

- Barna blir glade i og ønsker å ta vare på naturen
- Bevissthet på gjenbruk, avfallshåndtering, matsvinn og generelt forbruk
- Barna involveres i arbeid i kjøkkenhagen og lærer om hvordan grønnsaker vokser

Tiltak for dette barnehageåret:

- Vi legger til rette for gode naturopplevelser og reflekterer over hvordan vi bruker og påvirker naturen
- Barna får være med på prosessen i kjøkkenhagen, med å så, dyrke og vanne i avdelingens egen plantekasse
- Barna lærer å kildesortere matavfall, plast, papir, metall mm og hvorfor vi gjør dette
- Kreative aktiviteter med utgangspunkt i gjenbruk og naturmaterialer
- Vi undersøker matsvinnet og gjør tiltak for å minske dette
- Reflektere rundt energibruk sammen med barna. F.eks prøve en strømløs dag?

13. Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som bygger arbeidet på Rammeplan for barnehager, Lov om barnehager og Diakonhjemmets verdier og strategi. Hvordan vi fortolker og realiserer disse, synliggjøres i årsplanen.

Vår årsplan er et levende dokument som personalet skal bruke aktivt gjennom hele barnehageåret. Tiltakene hver avdeling har etablert for de ulike områdene, skal evalueres jevnlig. Avdelingene vil hver måned utarbeide en detaljert plan for arbeidet med virkeliggjøring av årsplanen. Månedspanen publiseres for foreldrene på MyKid.

Diakonhjemmets barnehager er opptatt av å ta vare på de gode verdiene som gjenspeiles i vår praksis, samtidig som vi stadig ønsker å forbedre oss. Dette innebærer et ærlig og kritisk blikk på det vi allerede gjør bra, og på det vi kan bli enda bedre på. For å systematisere arbeidet med kvalitetsheving bruker vi det digitale verktøyet EBBA.

EBBA (En bedre barnehage for alle) er et digitalt analyse- og observasjonsverktøy for kvalitetsutvikling i norske barnehager, laget av barnehageforskere. Ved å ta i bruk dette verktøyet vil vi sette søkelys på barnas vilkår for omsorg, lek, læring og danning. Det skal derfor gjennomføres en

hel dags observasjon på hver avdeling til våren. Det er personalets aktiviteter, rutinene og bruken av lokalene som blir observert, ikke barna.

Mål for dette barnehageåret:

- Evaluere egen praksis gjennom året, og kontinuerlig gjøre nødvendige endringer.
- At personalet har et kritisk blikk på egen praksis og holdninger.

Tiltak for dette barnehageåret:

- Ta i bruk ulike former for planlegging og dokumentasjon av arbeidet.
- Evaluere årsplanen avdelingsvis to ganger i året.
- Sette av minst ett avdelingsmøte i måneden til å planlegge arbeidet fremover og til å analysere det vi har gjort. Ta utgangspunkt i evalueringsskjemaet i årsplanen.